

Bilag 1. Uddybning af initiativer

Karantæne og rettighedsfrakendelse mv.

Udvidelse af karantænereglerne i socialtilsynsloven

Karantænereglerne i socialtilsynsloven skærpes ved at udvide den personkreds, som kan være adressat for en afgørelse om karantæne truffet af socialtilsynet, til også at omfatte ejere og bestyrelsesmedlemmer.

Dette indebærer, at personkredsen i socialtilsynslovens § 14 a udvides, så socialtilsynet i forbindelse med en afgørelse om ophør af tilbuddets godkendelse kan træffe konkret afgørelse om, at personer, som på tidspunktet for afgørelsen var ejer(e) eller bestyrelsesmedlemmer, i en periode på 5 år fra afgørelsen ikke kan eje og/eller oprette et nyt tilbud eller varetage opgaver som bestyrelsesmedlemmer og/eller ledere af et nyt tilbud, hvis vedkommende har forårsaget eller medvirket til de forhold, der dannede grundlag for afgørelsen om ophør af godkendelsen.

I forlængelse heraf udvides § 14 a i socialtilsynsloven til også at omfatte situationer, hvor en leder når at sige sin stilling op eller en ejer når at udtræde af ejerkredsen, inden socialtilsynet træffer afgørelse om ophør af tilbuddets godkendelse, og hvor lederen eller ejeren dermed risikerer at få karantæne. Det vil konkret indebære, at en person, der har været ansat som leder i et tilbud eller en person, der har deltaget i ejerkredsen af et tilbud i op til 6 måneder forud for afgørelsen om ophør, kan pålægges karantæne. Betingelserne for at kunne blive pålagt karantæne vil i øvrigt være uændrede.

Rettighedsfrakendelse

Der indføres særregler om rettighedsfrakendelser i socialtilsynsloven.

Dette medfører, at muligheden for ved dom at frakende ejere af og ansatte, herunder også en ansat leder, i sociale tilbud retten til at drive eller være ansat i sociale tilbud, udvides, hvis den pågældende som led i tilbudsvirksomheden begår visse lovovertrædelser.

Rettighedsfrakendelsen skal kunne ske ved f.eks. grovere tilfælde af hvidvask eller moms- og skattesvig, overtrædelser omfattet af den såkaldte bandeparagraf eller terror kriminalitet og grovere tilfælde af personfarlig kriminalitet og narkotika- eller berigelses kriminalitet som begås som led i tilbudsvirksomheden.

Frakendelsesperiodens længde fastsættes til en periode på 1 til 5 år, afhængigt af overtrædelsens karakter og omfang.

Lovkrav om, at socialtilsynet skal dele oplysninger om karantæneafgørelser med de øvrige socialtilsyn

Der indføres lovkrav om, at det enkelte socialtilsyn skal orientere de øvrige socialtilsyn, når de træffer afgørelse om karantæne, herunder oplysninger om personer, der er omfattet af karantæneafgørelsen og tidspunktet for afgørelsen.

Udvidelse af tilbuddenes oplysningspligt af forhold af relevans for socialtilsynet

Oplysningspligt for tilbuddet ved ansættelse af ny leder

Der indføres pligt for det enkelte sociale tilbud til at orientere socialtilsynet, når der ansættes ny leder med ansvar for den daglige drift, så socialtilsynet kan foretage en vurdering af, om tilbuddets ledelse fortsat har den fornødne kvalitet.

Krav om orientering af socialtilsynet ved ansættelse af familiemedlemmer

Der fastsættes krav om, at tilbuddet skal orientere socialtilsynet ved ansættelse af personale, som er i familie med ledelsen, ledergruppen, bestyrelsen og/eller ejerkredsen i tilbuddet for at undgå, at der evt. udbetales løn til familiemedlemmer, som rent faktisk ikke arbejder på tilbuddet. Socialtilsynet kan lade oplysningerne indgå i en risikovurdering af tilbuddet, men skal ikke derudover have en efterforskningspligt.

Krav om, at tilbuddet skal orientere socialtilsynet, hvis fastansat personale i et tilbud er ansat i flere virksomheder

Der indføres krav om, at tilbuddet skal orientere socialtilsynet, hvis fastansat personale, herunder også en ansat leder, i et tilbud er ansat i flere virksomheder indenfor en koncern eller koncernlignende konstruktion, da dette forhold kan medføre risiko for, at kvaliteten af indsatsen i tilbuddet ikke er tilstrækkelig, hvis nærmere fastsat personale fremgår som ansatte flere steder, men reelt kun er til stede i meget begrænset omfang. Forholdet kan også udgøre en risiko for, at budget, takstberegning og regnskab for det sociale tilbud ikke er retvisende.

De oplysninger, som socialtilsynet vil modtage herom, vil kunne indgå i socialtilsynets risikovurdering af tilbuddet, og kan dermed bidrage til, at socialtilsynet har et relevant og tilstrækkeligt grundlag for den risikovurdering tilsynet skal foretage for at fastlægge tilsynsintensiteten.

Præcisering af gældende ret mv.

Initiativerne om præcisering af allerede gældende ret har til formål at bidrage til, at socialtilsynet har de relevante oplysninger til at foretage risikovurderingen af det pågældende tilbud.

Præcisering af socialtilsynslovens § 12, stk. 2, nr. 5 om, hvilke bekymrende forhold tilbud og plejefamilier skal orientere socialtilsynet om

Der foretages en præcisering af socialtilsynslovens § 12, stk. 2, nr. 5, om, hvilke bekymrende forhold tilbud og plejefamilier skal orientere socialtilsynet om, da det ikke fremgår af de nuværende regler, hvilke bekymrende forhold, der skal oplyses om, eller hvad der skal til, for at der er tale om, at et forhold er bekymrende. Bestemmelsen præciseres, så der gives en indikation af, hvornår et forhold kan være bekymrende. Stor personalegennemstrømning, sygdom, gentagne episoder med magtanvendelser, påbud fra Arbejdstilsynet og stofmisbrug hos anbragte børn og unge kan være forhold, som tilbuddet bør oplyse socialtilsynet om. Dette præciseres også i vejledning om socialtilsyn.

Præcisering af grundlaget for godkendelse af nye tilbud

Det præciseres, at nye ansøgere, som ønsker at blive godkendt som socialt tilbud eller plejefamilie, skal godtgøre og dokumentere over for socialtilsynet, at tilbuddet med høj grad af sandsynlighed vil kunne sikre en varig stabil drift af tilbuddet. Dette kan f.eks. være ved at dokumentere, at faciliteterne på tilbuddet er i orden og der er ansat personale med rette kompetencer til målgruppen.

Præcisering af straffebestemmelsen i barnets lov vedrørende ulovlige anbringelser

§ 210 i barnets lov præciseres, så det tydeliggøres, at bestemmelsen omfatter alle ulovlige anbringelser. Der er i dag uklarhed om, hvordan bestemmelsen anvendes i praksis, herunder hvilke personer der kan straffes for overtrædelse af bestemmelsen.

Det skal derfor fremgå direkte af bestemmelsen, at både juridiske og fysiske personer kan straffes med bøde. Det skal derudover præciseres, at både kommuner (den juridisk person), ledere og sagsbehandlere i de enkelte kommuner kan ifalde strafansvar efter bestemmelsen, hvis et barn anbringes i strid med reglerne i barnets lov, samt at ansatte, herunder ansatte ledere, i et tilbud, selve tilbuddet (den juridiske person) og plejefamilier kan ifalde strafansvar efter bestemmelsen, hvis et barn eller en ung modtages i tilbuddet eller plejefamilien i strid med reglerne i barnets lov.

Bødestraf efter bestemmelsen idømmes ved domstolene.

Det foreslås, at bødeniveauet i førstegangstilfælde fastsættes til 10.000 kr. Forslaget vil skulle følges op med præcisering af vejledningerne på området.

Præcisering af kriterierne i kvalitetsmodellen for ledere

Kvalitetsmodellen præciseres med henblik på at tydeliggøre for socialtilsynet, hvornår ledelsen kan anses for at have de rette kompetencer samt hvornår ledelsen kan anses som værende kompetent.

Skærpende omstændighed ved kriminalitet begået på bekostning af sårbare borgere

Det præciseres i straffeloven, at det i almindelighed vil skulle indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, hvis der er tale om f.eks. banderelateret kriminalitet eller grovere tilfælde af personfarlig kriminalitet, narkotika-, terror- eller berigelseskriminalitet, og overtrædelsen er begået som led i driften af eller ansættelsen på et socialt tilbud. Det kan f.eks. omfatte personfarlige forbrydelser efter straffelovens 25. kapitel (forbrydelser mod liv og legeme), forbrydelser omfattet af terrorbestemmelsen i straffelovens § 114, formueforbrydelser i straffelovens 26. kapitel og den såkaldte bande paragraf i straffelovens § 81 a.

Ændring af reglerne om betingelse for godkendelse af offentlige og private tilbud (personer dømt for visse straffelovsovertrædelser)

Der indføres en bestemmelse i socialtilsynsloven om, at det er en betingelse for at opnå eller beholde godkendelsen for såvel offentlige som private tilbud og plejefamilier, at ansat personale, ledere og vikarer, jf. oplysninger, der fremgår af vedkommendes straffeattest, ikke er dømt for nærmere fastsatte kriminalitetstyper. Det kan være overtrædelser omfattet af den såkaldte bande paragraf, eller grovere tilfælde af personfarlig kriminalitet, narkotika-, terror- eller berigelseskriminalitet. Det vil fremgå eksplicit af lovgivningen, hvilke straffelovsovertrædelser, der vil være tale om.

Det indebærer, at tilbuddet ikke kan godkendes, eller at godkendelsen ophører, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på, at der er ansat personer, herunder ledere og vikarer i tilbuddet, der er dømt for de pågældende typer kriminalitet. Det afsøges nærmere, om det er muligt, at udvide kravet til også at omfatte ejere og bestyrelsesmedlemmer.

Det bemærkes, at kravet kun vil omfatte personale, herunder ledere, der ansættes eller personer, som indgår i driften af det sociale tilbud, efter lovens ikrafttrædelse.

Kravet om indhentelse af straffeattester udvides desuden, så det også omfatter personer, der ikke er ansat af eller i tilbuddet, men som efter aftale med

handlekommunen leverer enkelttydelser efter barnets lov eller serviceloven til børn, unge eller voksne, der har ophold på tilbud omfattet af socialtilsynet. Det er handlekommunens ansvar at sikre, at leverandøren har indhentet straffeattest på den pågældende.

Styrket vejledning om orientering mellem socialtilsynet, revisorer og øvrige myndigheder

Der udarbejdes retningslinjer for, hvornår det kan være relevant for socialtilsynet at rette henvendelse til eller orientere andre myndigheder om forhold tilsynet bliver opmærksom på, men som ligger ud over tilsynets kompetence. Der udarbejdes retningslinjer for revisoren for tilbuddet, så det præciseres, at revisor er forpligtet til at underrette specifikke myndigheder, hvis der er forhold, som ser mistænkelige ud, eller hvis revisor bliver afskediget, hvis der stilles mange kritiske spørgsmål fx til budget og regnskaber i tilbuddet.

I retningslinjerne vil også indgå oplysninger om datakilder, der vil kunne være relevante for socialtilsyn og andre myndigheder at anvende og indhente data fra, når de skal identificere tilbud, der kan være i risiko for at udvikle en uhensigtsmæssig og evt. ligefrem ulovlig adfærd og som tilsynet derfor bør være ekstra opmærksom på. Det kan eksempelvis være virksomhedsoplysninger, der fremgår af virk.dk

Krav om, at koncernnote om samhandel opstilles på samme måde i forhold til budget og regnskab

Der indføres krav om, at koncernnote om samhandel mellem de enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion opstilles på samme måde i forhold til budgettet og regnskabet mhp. at sikre sammenlignelighed mellem de to koncernnoter.

Der udarbejdes desuden en skabelon for koncernnoten for regnskab i overensstemmelse med skabelonen for koncernnoten for budgettet.

Forslag om, at friplejeboliger underlægges socialtilsynet

Der indføres regler om, at friplejeboliger, der ikke leverer helhedspleje efter ældreloven, underlægges socialtilsynet for at undgå, at tilbud, der bliver lukket af socialtilsynet, i stedet søger certificering som friplejeboligleverandør udelukkende på socialområdet, hvor kravene i dag er lavere, og der ikke føres driftsorienteret tilsyn.

Forslag om afskaffelse af kommunernes mulighed for at anvende ikke-godkendte tilbud, som erstattes af ny model for akutpladser i en godkendt ramme

Muligheden for at anvende ikke-godkendte tilbud afskaffes. Det betyder, at kommuner ikke længere kan placere borgere i ikke-godkendte tilbud, hvor socialtilsynet ikke har godkendelses- og tilsynskompetence.

I stedet får godkendte tilbud (både private og offentlige) mulighed for at blive forhåndsgodkendt til i akutte situationer at modtage børn, unge og voksne uden for rammerne af tilbuddets oprindelige godkendelse i op til 12 uger. Hermed sikres, at akutforanstaltninger etableres og anvendes indenfor et system omfattet af godkendelse og tilsyn.

Akutforanstaltninger finansieres særskilt efter aftale mellem handlekommunen og tilbuddet. Finansieringen af akutforanstaltningerne påhviler således fuldt ud handlekommunen.

En akutforanstaltning kan kun anvendes i helt akutte situationer, hvor det ikke har været muligt for kommunen at finde en plads til barnet, den unge eller voksne i et tilbud, der er godkendt af socialtilsynet efter de almindelige regler. Kommunen skal orientere socialtilsynet herom.

En akutforanstaltning skal vare så kort tid som muligt og maksimalt 12 uger. Kommunen skal altid fra start arbejde for hurtigst muligt at finde en varig løsning for borgeren.

Der foreslås en overgangsperiode på 1 år.

Der skal fremadrettet indsamles data om kommunernes anvendelse af de nye akutforanstaltninger. Dette vil udmønte sig ved en ændring af databekendtgørelsen, hvorefter kommunerne som led i den almindelige indberetning af data på det sociale område skal indberette, når et barn, ung eller en voksen anbringes henholdsvis placeres i en akutforanstaltning, og når akutforanstaltningen ikke længere anvendes.

Initiativet vil blive fulgt op af styrket vejledning om de gældende regler herunder om, hvornår indsatser efter servicelovens § 85 kan ydes i botilbud eller botilbudslignende tilbud under socialtilsynet eller i borgerens eget hjem.

Forslag om indgåelse af dataudvekslingsaftale mellem Skatteforvaltningen og socialtilsynene

Skatteforvaltningen og socialtilsynet får mulighed for at indgå en dataudvekslingsaftale, så socialtilsynet f.eks. har mulighed for at modtage oplysninger fra Skatteforvaltningen om tilbuddenes skatte- og momsforhold, herunder f.eks. om udbytteudbetalinger, indkomster og gæld, hvis socialtilsynet finder det nødvendigt. Aftalen vil skulle udformes i overensstemmelse med de databeskyttelsesretlige regler.

Oplysningerne om tilbuddenes moms- og skatteforhold forventes at kunne bidrage til, at socialtilsynet kan modtage oplysninger fra Skatteforvaltningen, der kan være med til at understøtte socialtilsynets risikobaserede tilsyn, og en effektiv udpegelse af tilbud, som tilsynet bør rettes mod.

Den konkrete udveksling af oplysninger, herunder hvilke oplysninger, der er relevant for socialtilsynet at modtage samt hyppigheden og formatet for udvekslingen afklares mellem Skattestyrelsen og de fem socialtilsyn. Det bemærkes, at der er tale om oplysninger, som socialtilsynet modtager fra Skattestyrelsen. Det vil være op til socialtilsynet, at vurdere om oplysningerne skal indgå i forbindelse tilrettelæggelsen af det risikobaserede tilsyn.

Skattestyrelsen kan desuden bistå socialtilsynet med erfaring vedr. tilrettelæggelse af risikobaseret kontrol samt viden om, hvordan bagmænd forsøger at begå skattesvig.

Krav til bestyrelsessammensætning

Reglerne om bestyrelsessammensætningen for private tilbud skærpes med henblik på, at sikre en højere grad af uafhængighed i bestyrelsen og forhindre sammenblanding af tilbuddets og bestyrelsesmedlemmernes interesse.

Krav om at flertallet af bestyrelsens medlemmer skal være uafhængige af tilbuddets ejer(e)

Det eksisterende krav om, at flertallet af bestyrelsens medlemmer skal være uafhængige af tilbuddets leder udvides, så flertallet af bestyrelsens medlemmer også skal være uafhængige af tilbuddets ejer(e).

Forslag der kan forhindre sammenblanding af tilbuddet og bestyrelsesmedlemmernes interesser

Efter de gældende regler kan følgende personer ikke tilsammen udgør flertallet i bestyrelsen for et privat tilbud omfattet af socialtilsynet:

- 1) Personer, der udlejer ejendomme, andre større aktiver eller personale til tilbuddet.
- 2) Medlemmer af bestyrelsen i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer ejendomme, andre større aktiver eller personale

til tilbuddet, eller personer med bestemmende indflydelse i disse fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder.

- 3) Advokater, revisorer eller lignende rådgivere for personer, jf. nr. 1, eller for fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.
- 4) Ansatte i ledende stillinger hos personer, jf. nr. 1, eller i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, jf. nr. 2.

For i endnu højere grad at forhindre sammenblanding af tilbuddets og bestyrelsesmedlemmernes interesse skærpes reglerne, så de oplyste personer, jf. ovenfor, slet ikke kan indgå i bestyrelsen for et socialt tilbud.

Praksisundersøgelse

Der igangsættes en praksisundersøgelse af kommunernes anvendelse af egne værelser, kollegier eller kollegielignende børne- og ungehjem for at se, om praksis er i overensstemmelse med lovgivningen.